

Mitä tehdä käytöstä poistetulle veneelle?

Tärkeintä on pitää veneestään hyvää huolta tai lahjoittaa käyttökelpoinen vene edelleen. Käytöstä poistetut veneet päätyvät Suomessa kuitenkin heikosti jätehuoltoon. Jos vene on tullut tiensä päähän, jätehuoltoon toimittaminen kannattaa, sillä käytöstä poistetut veneet paitsi rumentavat maisemaa, voivat ne myös olla ympäristöriski.

Veneitä on Suomessa yli miljoona, ja käytöstä poistuvien lasikuituveneiden lukumääräksi on arvioitu elinkaarilaskelmien pohjalta jopa yli 10 000 vuodessa. Merkittävä osa lasikuituveneistä on pienveneitä, kuten soutuveneitä. Lasikuituveneiden määräksi arvioidaan Suomessa yli 700 000, mutta tarkkoja tietoja on vaikea saada, sillä vain osa veneistä täytyy rekisteröidä.

Jos vene on rikki, kannattaa se ensisijaisesti korjata hyötykäyttöön. Kunnossa oleva vene kannattaa esimerkiksi lahjoittaa edelleen, mikäli sille ei ole muuten käyttöä. Muussa tapauksessa veneenomistajan täytyy huolehtia käytöstä poistetun veneen toimittamisesta jätehuoltoon.

Miksi käytöstä poistettu vene kannattaa toimittaa jätehuoltoon?

Hylätyt ja käytöstä poistetut veneet ja niihin jätetyt polttoaineet, akut ja muut vaaralliset jätteet sekä veneistä peräisin oleva muovi ja maalijäänteet voivat olla ympäristöriski. Lisäksi romuveneet rumentavat rantoja.

Ympäristöministeriön teettämän selvityksen (2024) mukaan tiedon puute veneiden jätehuollosta, kuljetuksen vaikeus ja kustannukset ovat merkittävimmät esteet käytöstä poistettujen lasikuituveneiden asialliselle käsittelylle.

Toimintaohje käytöstä poistettujen veneiden jätehuoltoon

Kuntien jäteasemat vastaanottavat kotitalouksien soutuveneitä ja muita pienveneitä maksua vastaan. Veneiden vastaanoton hinnoitteluperusteet ja maksut vaihtelevat eri puolilla Suomea.

Ennen jätehuoltoon toimittamista veneistä on mahdollisuuksien mukaan poistettava vaaralliset aineet, kuten akut, kaasupullot, moottori ja polttoaine, ja toimitettava ne vaarallisen jätteen keräykseen tai kunnan jäteasemalle. Jätehuoltolaitosten palveluissa on eroja, joten varsinkin pieniltä jäteasemilta kannattaa kysyä etukäteen asiasta.

Voit tarkistaa itsellesi lähimmän kierrätyspisteen esimerkiksi Suomen Kiertovoima ry:n ylläpitämästä verkkopalvelu Kierrätys.infosta.

Lisäksi Pidä Saaristo Siistinä ry järjestää romuveneiden keräyskampanjoita Saaristomerellä.

Suurempien veneiden jätehuollossa etsittävä yksityistä palvelua

Suurempia veneitä ei oteta vastaan kuntien jätehuoltolaitoksilla. Suuremmille veneille ja yritysten veneille tulee näin ollen joskus itse etsiä yksityisten jätehuoltoyritysten tarjoamaa jätehuoltopalvelua.

Veneiden käsittelyssä jäteasemilla on kuntakohtaisia eroja. Vastaanotetut veneet kierrätetään mahdollisuuksien mukaan tai hyödynnetään energiana tai loppusijoitetaan kaatopaikalle. Lasikuitua kierrätetään nykyisin pääosin osana sementin valmistusta. Siinä lasikuitu murskataan ja se hyödynnetään sementtiunissa osin energiana, osin sementin raaka-aineena.

Hylättyjä veneitä voi olla vaikea osoittaa jätteeksi

Osa veneistä voi olla hylättyjä eli niiden omistajaa ei tiedetä. Hylätyltä vaikuttavien veneiden osalta on usein haastavinta todeta, onko veneen omistaja hylännyt veneen eli onko se muuttunut jätteeksi. Soutuveneitä ja muita pienempiä veneitä ei ilmoiteta venerekisteriin, joten omistajan tavoittaminen voi olla vaikeaa.

Mikäli vene on hylätty, vastuut ja oikeudet veneen siirtämisestä riippuvat pitkälti siitä, mille alueelle vene on jätetty. Käytännössä vastuu hylkyveneestä on joko alueen haltijalla tai kunnalla. Jos vene on hylätty sataman alueelle, sataman pitäjä on velvollinen siirtämään hylätyn veneen.

Viranomaiskäytännössä alueen haltijaa on usein velvoitettu siivoamaan suurikokoista jätettä. Kaikkein suurimpien veneiden kohdalla viimesijainen vastuu on kuitenkin kunnalla.

Keräyshankkeet ja niiden rahoitus

Paikalliset yhdistykset ja muut toimijat voivat järjestää hylättyjen ja käytöstä poistettujen veneiden keräyskampanjoita lähirantojen siistimiseksi. Tempauksissa tulee kuitenkin kiinnittää huomioita siihen, että veneiden omistajuus varmistetaan. Rahoitusta paikallisiin keräyskampanjoihin voi hakea esimerkiksi Leader-ryhmiltä (leadersuomi.fi). Rahoituksen painopisteet voivat kuitenkin vaihdella alueellisesti.